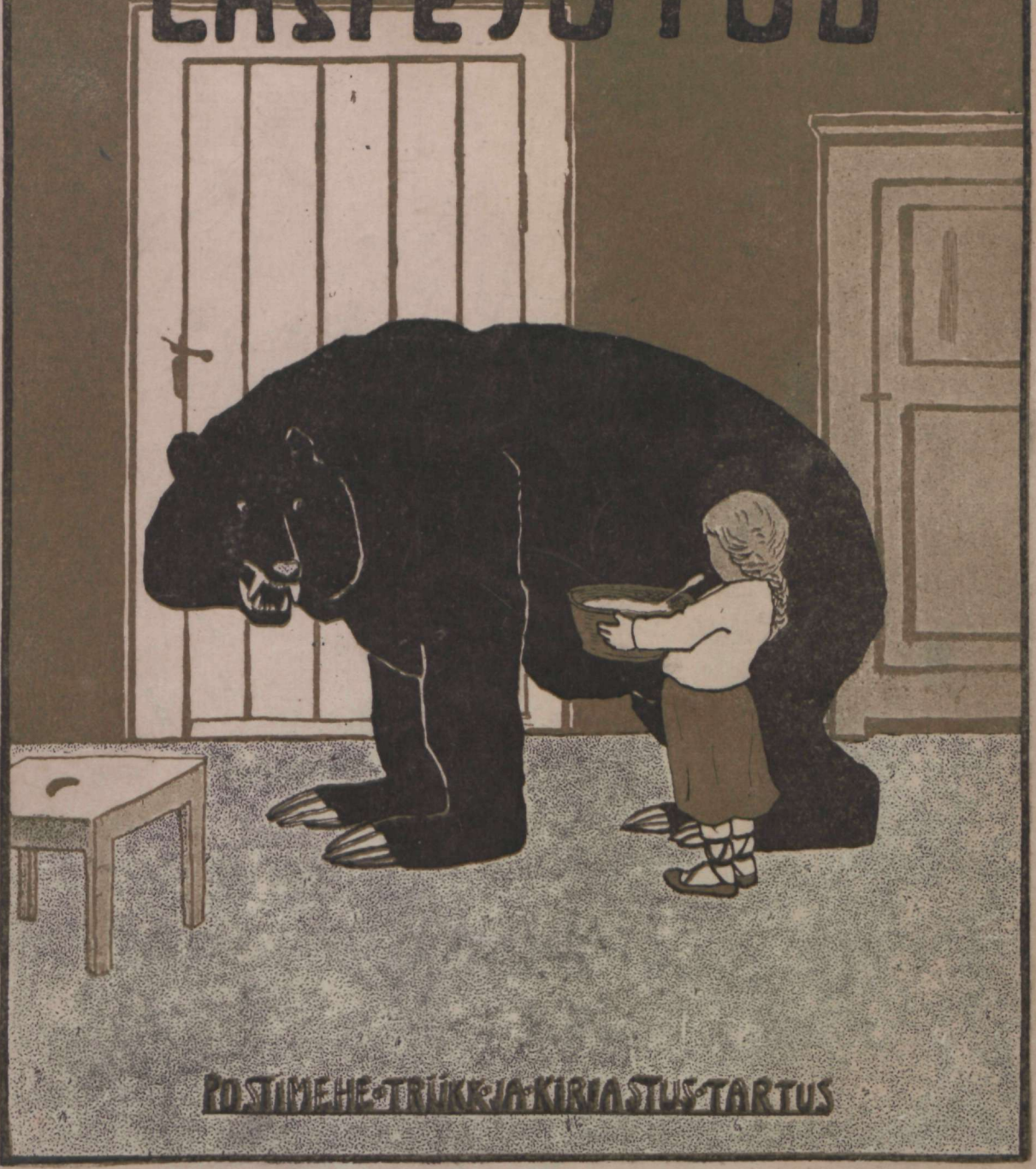

1989.
6/16

Elis! lugemiseks

ANSMARDI
LASTEJUTUD

POSTIMEHE TRÜKKI JA KIRI ASTUS TARTUS

Ansomardi

Lastejutud.

K. A. Hindrey joonistused.

Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus 1911.

ENSV TA Fr. R. Kreutzwaldl nim.
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

79628

Kati ja Oti.

Kord elas Eestimaal abielupaar. Neil oli poeg ja tütar. Tütart hüüti Kati, poega — Oti. Isa käis iga päew väljas tööol, ema — see kodu eest hoolitses, keetis rooga, lapsi rawitses, käis ka isal abiks weel.

Ühel päewal ütles ema: „Kuule, Kati, hoia Otti, kuni tulen tagasi. Ära jäta teda üksi. Mängi toas temaga.“ Siis läks alla heinamaale oodet wiima isale. Isa abiks hakkas ta esiotsa heina niitma, niidu lõpul loogu wõtma, heinakaari kaarutama . . .

Emahoolel hoidis Kati esiotsa kambris Otti. Aegamööda hakkas igaw Katil kambris istudes. Kati astus akna alla, waatas igatsedes välja.

— Ah, kui armas õues olla! — kilkas Kati siraw-silmil ja siis piilus kortsus kulmil — hällis ist'wa Oti otsa.

— Teda 'p tohi üksi jätta, ega õue kaasa wõtta; aga õues ilm nii ilus: päike paistab palawasti, taewas helgib heledasti, linnud laul'wad leht'e wilus, lilled lõhna laotawad, liblikad sääl lendlewad . . . Ah, kui hää! . . . Pea! Enne õhtut ema 'p tule. Wäheks ajaks õue wiia wõin ju Otti ikkagi. Ega sääl ma kaua ole; enne ema tulen tuppaga tagasi. Nii on kena! . . .“ mõtles Kati, wõttis Oti, wiis ta õue toa ette muru pääle mängima, kandis rüppe lilli, kannu, ise hüppas ümberringi, lõõris, laskis kukerpalli, lõbustades Otti, end.

Äkki ilmus pisuhänd. Täna was tolmu sees esiti aeles, kettana keerles, laasta, sulgi, kõrssi, lehti ülesse hüpitasi, tulde tuiseldas, siis aga wihinal-wihinal wärawast õuele weerles. Siin ta siiratas, wiiratas sinna, tänna, hüppas siis äkitselt — Otile kallale.

Ennegu Oti sai ehmada, Kati tad kaenlasse kahmada, oli ju poisike peidetud pilwesse, tõstetud ülesse kõrgesse, kõrgesse.

Katike esiti ehmatas, jahmatas, ega saan'd sõnagi suust; siis aga kibedalt kiljatas nii, et läbi käis lihast ja luust. Oli ju Otist tal kahju, tundis ju isa ees hirmu.

Pisuhänd Otiga ülewal tormas nüüd edasi rutuga, Katike kisaga, nutuga jooksis just silmilt ta all. Kuid warsti ta wäsis, jäi maha; pisuhänd Otiga kadus mäe taha.

Katike pisut siis peatas, natuke mõtles, waatas, siis aga uuesti jooksis edasi.

Jookstes Kati ootab, waatab, kas ei kuskilt Otike tule wastu temale.

Wastu astus aherwars. Kati kohe küsima, ahjult Oti pärima:

— Tere, armas ahjukene, kus mu wäike wennakene?

Ahi a'as suu ammuli, lee — lõukad laiali; hää! neist kuuldus kuminal:

— Mul umbus suu; puhtaks tuhast ta uhu! Kati kahmas roobi kätte, tõmbas tuha ahju ette. — Aittäh, aittäh, lapsukene! Mine siit sa sellel sihil, kuhu rohi kumargil.

Tüki aega Katikene tipsis juba sellel teel, kui ta nägi oja eel. Kati kohe küsima, ojal rada otsima:

— Ole hää, ojakene! kus mu wäike wennakene?

Oja ohkas umbselt wastu: „Oh, sulatud mul suu: kiwihunik kukkus kurku“.

Kati kandis oja teelt kiwid ära kaldale. Kohe kostis wulin weest röömsalt kõrwu Katile: „Wul-wul-wull, lapsukene! kuhu kõrred kõweras, kuhu libled lendamas, sinnapoole sina mine“.

Kati kiirelt tõttab, ruttab, kuhu kõrred kõweras, kuhu libled lendamas. Juba tunni kõnnib Kati, jõuab kauni kaasikusse, sattub suurde kitsikusse; ei tea, kellelt küsida, kuidas Oti otsida?

Äkki umbne kase kahin kostab Kati kõrwusse „Uh-uh-huu, mu suu!“

Kati kaselt küsima, paksult põõsalt pärima: „Kasekene, kallikene! kus mu wäike wennakene?“

Jälle kask nüüd kahises, umbselt wastu ümises: „Uh, suur puu . . . uh, mu suu!“

Kati päästis kase ladwa suure kase oksa alt. Kask sai selga sirutada, lausus kohe lõbusalt: „Ah, käh, ah, kah, Katikene! ladwad längus lapse poole, oksad hoidwad Oti poole“.

Kati waatas kase oksa, laskis pilgu puude latwu ja siis ruttu, ruttu, ruttu jooksis jälle edasi.

Kati ihu higi katab, jooksul tuul ta hinge matab, ramm on raugemas . . .

Äkki Kati karjatas: kesket kena kaasikut istus wennakene Ott, hüüdis üksisõnu „ema“, karjus wahest „Kati“ ka.

Röömul nuttes kahmas Kati sülle oma armsa Oti, tõi ta koju tagasi.

Tuulispask wiib Oti ära.

Maiustemaja.

Kord elasiwad õde ja wend Manni ja Janni. — Need oliwad wäga maiad lapsed. Isa ja ema andsiwad küll neile pühapäiwiti maiusroogaid, tädid ja onud tõiwad mõnikord kompwekkisid, shokoladi ja meekookisid, aga ikkagi näis Jannile ja Mannile seda wähe olewat: nad nurusiwad iga päew emalt suhkrut, magusaid õunu ja teisi maiusi. Kui kõõgis suhkruerneid lihakõrwaseks keedeti, oliwad Janni ja Manni, nagu hagijad, erneste kalläl. Keedeti kuremarja kiislit — jällegi ahmisiwad Janni ja Manni endile peod ja suud marju täis. Toodi theewee kõrwale marjawõi õunakeedist — katsumisiwad Janni ja Manni endile kõige rohkem nõuda j. n. e.

Mõnikord sõiwad Janni ja Manni niipalju maiust, et pärast kõhuwalus siplesiwad ja wanemad tohtri järele saatma pidiwad, aga nadei hoolinud sellest, ega kuulanud wanemate hoiatusi. Waevalt saiwad nad terweks, kui uuesti maiusi taga ajama hakkasiwad.

Kord (see oli kewadel) istutati aias kapsaid, kaalikaid ja teist keeduwilja, ka suhkruerneid. Muidugi oliwad aias ka Janni ja Manni, aga mitte teistele abiks; nad katsusiwad ainult wõimalikult palju magusaid pehmeksleotatud suhkruerneid ära süüa.

Wiimaks ütles isa lastele: „Siin on teile wäike peenar; istutage temale parem endi jaoks mingit aiawilja.“

Janni ja Manni lõiwad nõusse. Nad istutasiwad endi peenrale mõne kapsataime, tipsisiwad kümme-kond kaalika, naeri, porgandi seemet ja ernest.

Sellest päewast pääle oli Jannile-Mannile nende peenar alaliseks hoolealuseks: iga hommiku ja mitu korda päewalgi käisiwad nad teda waatamas, iga õhtu sõnnikuweega kastmas.

Laste rõõm oli suur, kui nende peenral wäikesed idukesed mulla seest endi ilusad peened ninakesed ühel hommikul wälja pistiwad. Hoolega kitkusiwad Janni ja Manni kõik umbrohulibled peenralt, et need taimi ära ei lämmataks.

Niisuguse hoole all kaswasiwad taimekesed silmanähtawalt; iseäranis jõudsasti üks ernes. Selle toeks pandi juba paari nädala pärast pikk warras, aga juba mõne päewaga kaswas ernes wardast üle. Pandi uus, weel pikem. Juba teiseks hommikuks tõusis ernes tast pikemaks. Seati pikk latt ta juurde püsti. Nädal hiljem oli ernes ka latist pikem. Siis tõi sulane hästi pika ridwa. Paar päewa ja — ritw jäi ka lühikeseks. Leiti nõuu: jätkati ridwa otsa latt. Nii ulatas ernetugi peaaegu pilwini. Aga ka sellest kaswas ernes warsti pikemaks. Nüüd ei teatud enam, kust uut tuge leida. Seda ei olnud tarwisgi: ernes kaswas edasi ilma toetagi ja ta latw tõusis pilwesse.

Ühel päewal, kui Janni ja Manni jälle oma peenral umbrohu wälja kitkunud oliwad ja ernest imetsesiwad, tuli Jannile uus mõte pähe.

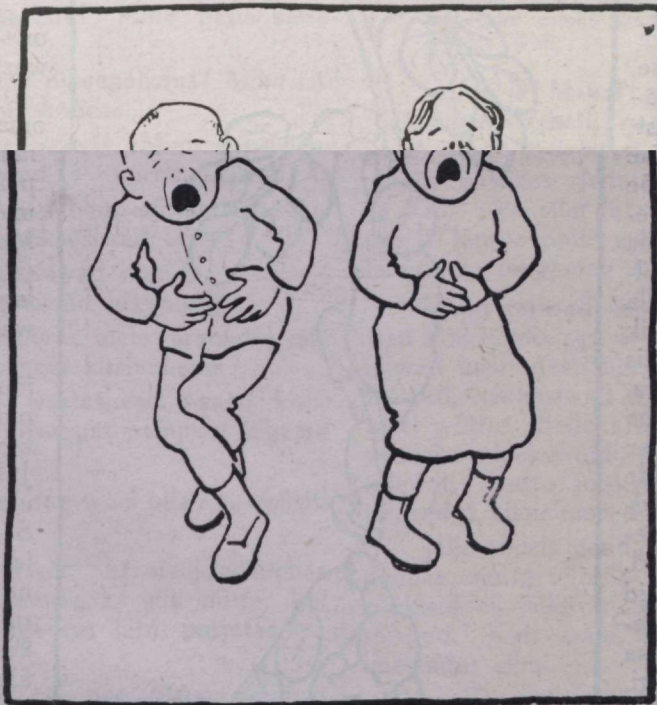
— Ronime ernewart mööda pilwe pääle. Säält wõib aga wast kaugele näha ja tore alla waadata olla. Sinna paistab ehk Tallingi ära, kust isa meile timpusid käib toomas, — ütles poiss õele.

Ja kui õde mõttes pilwe poole üles waatas ja kohe ei wastaanud, küsis ta:

— Mis? Eks, Manni? Ronime?

— Ma kardan nii kõrgele ronida; pilw wõib ju meid ära wiia.

— Argpüks! — tõreles Janni. — Näe, pilw seisab, ega liigugi. Ta on erne ladwas kinni. Kui sa kardad, lähen ükski.

Janni ja Manni kõhuwalu käes.

Ja Janni haaras ernearre alumistest oksadest kinni. Mannil oli eneselgi himu waadata, mis sääl pilwe pääl öieti on, ning Jannist ei tahtnud ta lahkuda ka. Ta surus oma argtuse maha ja hüüdis:

— Janni, oota! Ma tulen kaasa.

Janni ees, Manni järele, hakkasiwad lapsed ronima. Lõunaajaks oli neil üle poole teed ära ronitud. Nad peatasiwad wähe, söiwad nälja suigutuseks mõne kaunataie erneid ära ja siis — edasi.

Enne päikese loojaminekut jõudsiwad lapsed pilweäärele. Janni haaras pilwe serwast kinni ja tõstis enese pilwele. Siis, jalgu tugevasti wastu pilwe palistust toetades, sirutas ta käe Mannile wastu ja upitas õe ka sinna. Nüüd jalgu pilwe-weerelt, nagu ahjuäärelt, alla riputades, istuti kõrwu pilwele maha ja hakati alla waatama. Küll oli imelik säält wahtida! Mets paistis nagu tumerohelise willaga, katkikistud kasukas. Tema siilud lamasiwad mitmesse kohta laiale-loobitult. Nende wahelt waatasiwad tulitanud-rohekad niidud ja mitmekarwaliste wäljade ribad. Metsa, ta siilusid, wäljasid ja niitusid ühendas tumesinakas pael, mis imelikka käänusid ja keerdusid tegi. See oli jõgi. Loomad näisiwad wäikeste-wäikeste putukate moodi; waewalt nähtawad inimesed — nagu litred. Loomad ja inimesed liikusiwad laisalt, pikkamisi ka siis, kui nad jooksiwad. Kaua waatasiwad lapsed seda weidrat pilti. Siis tuli Mannile meelde, et nad ju pilwe pääl on ja seda ka waadata waja. Püsti tõustes nägiwad nad kena legendikku ja selle keskel ilusat majakest. Maja taga, eemal, paistis pilwekarwa tumesinine mets. Selle ladwad punasiwad õhtuse päikese käes.

— Ah, kui kena majakene! Nagu naksitrall! — kilkas Manni käsa kokku lüües.

— Läh'me, Manni, waatame, kes sääl elab, — ütles Janni.

Manni jäi kaheldes mõtlema, siis wastas ta: Agu kui sääl mõrtsukad ja rööwliid elawad?!

— Rööwliid ja mõrtsukad elawad metsas, — kostis Janni. — Neil on sääl koopad ja maa-alused käigud. Siin pilwe pääl ei ole neil midagi teha. Nad ei saagi siia kuidagi. — Ma kardan, — lausus Manni.

Janni kartis ka, aga tahtis õe ees hästi wahwa olla ja ütles:

— Mis siin karta? Mul on nuga taskus, hakkan wastu. Läh'me!

Ja Janni wõttis taskust oma liikmetega-noakese, tegi lahti, surus ta pää kõwasti pihku ja hakkas wahwalt majakese poole sammuma. Manni läks kartlikult järele.

Kedagi hingelist ei olnud legendikul näha. Täielik waiksus walitses ümberringi.

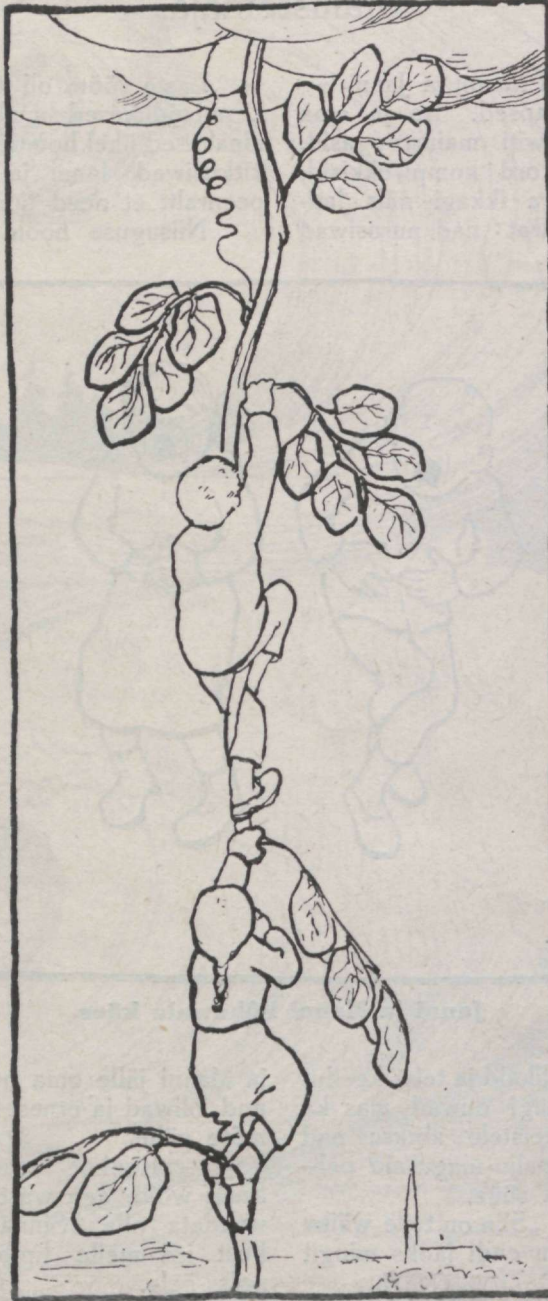
Kui lapsed maja juurde jõudsiwad ja aknast sisse piilusiwad, ei olnud ka toas kedagi näha, ega kuulda. Julgelt astuti tupp, sest uks oli lukuta ja praoksil. Siin alles märkasiwad Janni ja Manni, et tuba — ta seinad, lagi, kõik-kõik — suhkrust oli. Shokoladist lauakesed ja istmed seinade ääres, magusast kiislist padjad suhkrust woodis; komwekkidest ahi nurgas ja suhkruernestest keris pääl; meekoogist pajad leel ja pannid lõukal; magusast kohukoorest kausid ja waagnad laudidel — kõik mett ja marjakeedist äärteni täis.

— Oh, sina maiuseaeg! kui palju siin magusaid asju! — imetses Manni käsa laskutades.

O! siin jatkub meil maiusi mitmeks päewaks süüa, wast

mitmeks nädalaksgi, — arwas Janni.

Hommikust saadik oliwad lapsed söömata. Isuga söi Manni magusa panni, Janni ühe katla ja poole istet ära. Selle aja sees oli päikene looja läinud. Waikne ehawalgus langes aknast sisse,

Janni ja Manni roniwad pilwe pääle.

kui Janni istme teist poolt lõpetas ja Manni hambad ühe kausi kallal ametis oliwad. Just selsamal pilgul kuuldus õues sagedate sammude kõbinat. Mõlemad kutsumata külalised waatasiwad kohkudes ümber, et kuhu endid peita. Ahjutagune näis tühi ja pime olema. Sinna jooksiwad ja peitusiwad Janni ja Manni. Kohe selle pääle awanes uks ja tupp astus trobikond Janni-Manni suuruseid elukaid. Neil oliwad kitsejalad all, kitsesarwed pääs, hallid uduwillad katsiwad keha. Muidu aina inimeste moodi.

Ah, sa hele pilwerüngas! — hüüdis üks nendest, kui ta widewikus ümber waadanud oli. — Minu pann on kadunud.

— Ai, sa wikerkaariots! Minu pada kadunud, — kilkas teine.

— Waat', tulipunane pilwepalustus! Minu iste on katki tehtud, — kirus kolmas.

— Waadake, wennad-õed! Minu kausist on pool marjasülti ära söödud, — kurtis neljas.

— Nähke, meie patjadel on sõrmedega augud sisse pistetud, — nuuksusiwad teised.

Janni ja Manni kükitasiwad ahju taga nurgas wait, nagu hiired, ja kartsiwad hingatagi.

— Siin on keegi wõõras meie äraoleku ajal käinud, — arwas üks wanem kitsinimene.

— Ja, muidugi, — wastasiwad teised kooris. — Kes meie seast niisugust pahurust tegema oleks hakanud.

— Mis nüüd? Kes see wõis olla? — küsiti mitmelt poolt.

— Mine tea, kes ta oli. Ei ole ju eluilmas meil midagi sarnast juhtunud; ka siis mitte, kui meie pilw kõrgetest mägedest läbi purjetas, — ütles üks wanadest.

— Praegu on pime, ei näe otsima minna. Tupp need kurjategijad ometi ei jäänud. Jätame homseks. Nüüd lähme magama; oleme ju päewatööst kõik wäsinud, — arwas teine wanem kitsinimene.

Teised oliwad sellega nõuus, sõiwad õhtust ja siis puges kõik kitsinimete kari kõrwaltubadesse magama. Ka Janni ja Manni uinusiwad pärast wähest walwamist. Oliwad nad ju ronimisest ja terwe päewa sündmustest wäga wäsinud.

Homniku wara tõusiwad kitsinimesed üles, wõtsiwad natuke „linnupetet“ ja hakkasiwad toast wälja minema.

— Oodake, wennad-õed! — hüüdis korraka üks nendest. — Meie ei tohi kõik kodust ära minna, muidu lõhutakse ja wiidakse meie terwe maja ära.

— Õige. Üks meist peab koduwahiks jääma, — arwasiwad teised.

— Kidi kaebas eila, et jalg haige olla. Jäägu ta koju, — ütles üks wanematest.

— Eks ma siis jää, kui tahate, — lausus Kidi ja istus ukse kõrwale istmele.

Teised läksiwad minema. Wanem kitsinimene lausus ukselt Kidile:

— Hoia sa hoolega maja, ära tukkuma jää. Ma ju tean, et kui ütelda: „Uinu üks silm, uinu teine silm“, siis magame kohe, nagu sukad.

— Ei ma uinu, — kinnitas Kidi ja hakkas ajawiiteks laulma:

Hull oleks, Kidi, kui sa uinuks. Mök-kök-köö!
Wõõrad tuleks, wõtaks kõik. Mek-kek-kee!
walwaks wahiks üksiainuks, mök-kök-köö!
jäid sa, Kidi, . . .

Janni ja Manni istusiwad endi warjupaigas, piilusiwad waheti, nagu nirgid, wälja ja kuulasiwad. Kui kitsinimete sammusid enam kuulda ei olnud, sosistas Janni: „Uinu Kidi üks silm!“ Ja Kidi üks silm läks kinni. „Uinu Kidi teine silm!“ lausus poiss weel, ja Kidi teise silma pääle langes ka laug ning laul lõppes.

Nüüd tuliwad lapsed ahjutagant wälja, sõiwad kõike, mis aga ette ja kätte juhtus ja puutus; jõiwad kannudest meewett pääle ka. Oli isu kustutatud, hakkasiwad nad walima, mis koju kaasa weel wõtta. Selleks läks tükk aega ära ning kui wiimaks minekul oldi, nähti eemalt kitsinimesi koju tulewat. Ruttu jooksti ahju taha tagasi. Kohe tuliwadgi kitsinimesed tupp.

Jälle tõusis nende keskel ohkamine ja hädaldamine, nuttgi: hulk maja- ja söögiriistu, kui ka söökisid oli jälle ära rikutud, ära wiidud ja ära söödud. Kidi ärkas teiste kisa pääle ja hõõrus imestades silmi.

— Eks ma hoiatanud sind, Kidi, et walwas pidid olema. Waata nüüd ise, mis siin kõik tehtud on! — taples wanem kitsinimene.

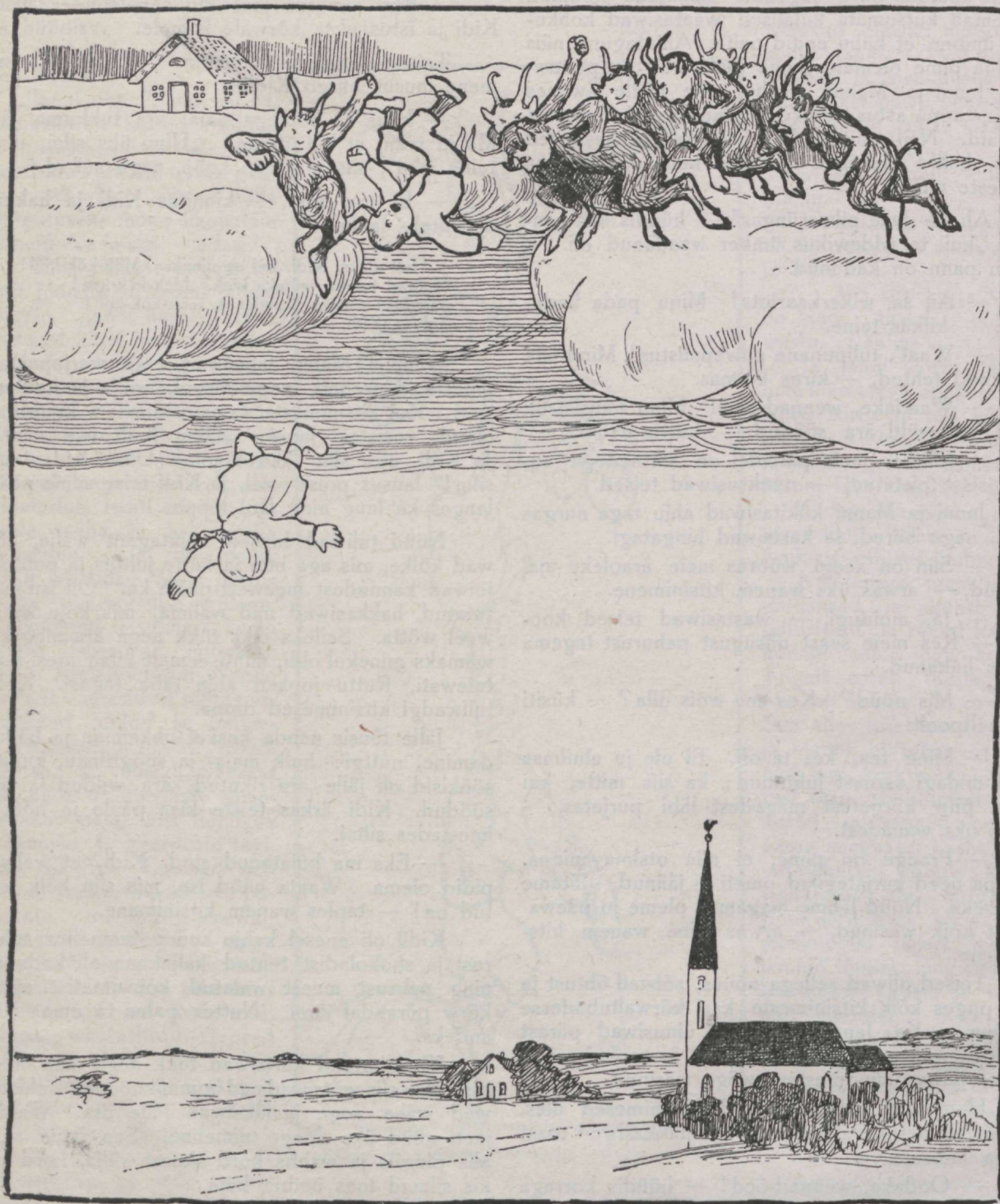
Kidil oli enesel kahju suur: tema ilus suhkurst ja shokoladist tehtud kaljakann oli kadunud ning paksust meest walatud kohwitassist ainult kõrw põrandal järel. Nuttes palus ta oma süüd andeks.

Kitsinimesed kurtsiwad tükk aega oma õnnetuse üle, siis wõtsiwad nad hommikuoodet, puhkasiwad wähe aega ja läksiwad jälle ära. Wahiks jäeti nüüd üks Mege nimeline. See istus akna alla pingile ja wahtis kord aknast wälja, kord las kis silmad toas ümber käia.

Kui jälle ümherringi waikseks jäi, sosistas Janni: „Uinu Mege üks silm, uinu Mege teine silm!“ ning nähes, et Megel mõlemad silmad kinni, ronis poiss ühes Manniga ahju tagast wälja ja uuesti maiuste kallale.

Mege ei liigutanud oimugi. Janni ja Manni ning mis üle jäi — topiti tasku, põue. Kui söiwad, mis wõisiwad: kiislist padjad, mee- Manni parajasti kena meekorwikest rüppe top-

Kitsinimesed wiskawad Janni ja Manni pilwe päält maha.

koogist pannid ja pajad, suhkrust kausid ja pis, kuuldus õues kabinat ja häälesid. Kitsini-
kannud, shokoladist istmed — kõik aeti kõhtu, mesed tuliwad.

— Noh, Mege, mis sa istud sääl nagu nui? kas rööwliid käisiwad? — küsisiwad nad juba õuest.

Janni ja Manni pugesiwad jälle ahju taha. Ruum oli sääl kitsas. Täistaskutega ja rüpedega oli raske sinna pugeda. Õnneks saiwad nad siisgi endid õigeaks ajaks ära peita.

Kitsinimesed tuliwad tuppä. Mege ütles neile:

— Waadake, sääl ahju taga on rööwliid. Nad ei teadnud, et mul kuklas kolmas silm on ning uinutasiwad mul ainult kaks silma magama, kolmandaga nägin kõik, mis nad siin tegiwad. Need on ühed hirmsad elukad säält alt, maa päält. Nad söiwad meie maja- ja söögiriistadest muist ära, muist toppisiwad endi nahaaukudesse, mida ise taskuteks, põuedeks ja rüpedeks nimetasiwad. Kui teid tulema nägiwad, pugesiwad peitu.

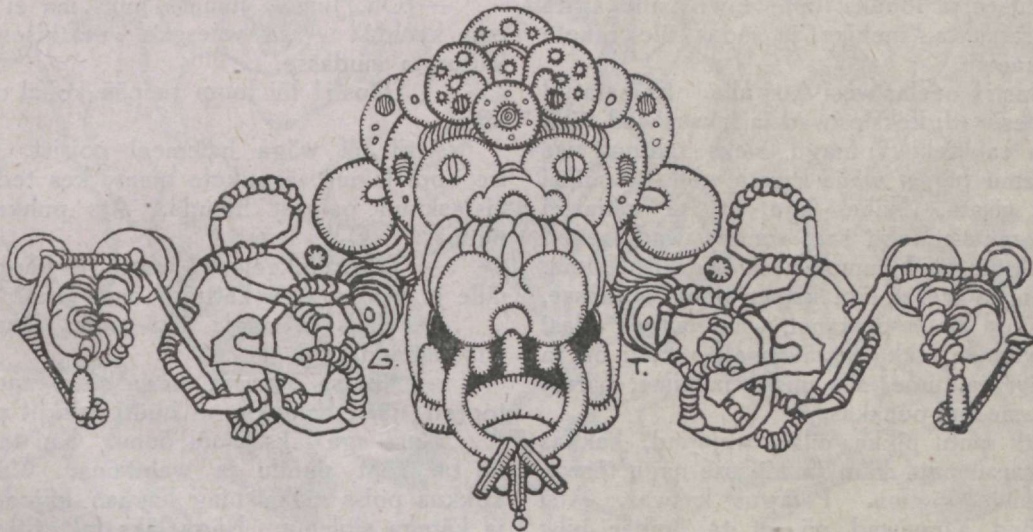
Suure kisaga hüppasiwad kitsinimesed ahju juurde, kiskusiwad Janni ja Manni jalgupidi ahju-

tagusest wälja. Iga lapse kummagist käest haaras üks kitsinimene kinni, kuna kolmas sarwedega tagant tõukas ja teised ümberringi hüplesiwad ja kõrwalt hoopa andsiwad. Nii wiidi suure rutu, kisa ja käraga Janni ja Manni toast wälja ja tükk maad lagendikku mööda edasi, kuni pilwe sees olewa auguni. Siin andsiwad kitsinimesed lastele seljatagant mitu walusat müksu nii tugewasti, et nad, nagu õlekood lakast, üksteise järel kukerpalli pilwelt alla sadasiwad.

Õnneks oli sel päewal aias heina niidetud ja hunikutesse aetud. Janni ja Manni langesiwad just heinahunikute otsa. Nii ei kukkunud nad surnuks, waid saiwad ainult kõwasti põrutada. Janni oli kukkumisel käega erne ladwast kinni haaranud ja tuli kõige ernearrega alla. Selle juures murdus ernearwars tuhandeks tükiks ja ritwgi langes maha.

Sellest ajast ei olnud Janni ja Manni enam nii maiad.

Ansomardi.

Üleannetu Ats.

Ükskord elas wäike Ats. See oli terane, aga läbemata, nagu elawhõbe, wallatu ja ülekeelune poiss. Üteldi Atsile: „Ära woolista noaga enese poole; selwiisil wõid kergesti ennast haawata ja riided katki lõigata“. Ats woolis nimelt oma poole, haawas ennast rindu ja lõikas kuue rinnaesise katki. Keelati Atsi: „Ära astu mudaauku, ära solista porilombis, käi kuiwa mööda“. Ats astus nimelt mudaauku, lodistas lombis ja hüppas üle kuiwa koha. Atsi kästi kaewust ennast eemal hoida, rakete pääle mingil tingimisel mitte rinnuli lasta, aga Atsil oli armsamaks ajawiiteks just rakete äärelt kaewu wahtida, oma wesiwarjuga säält waielda, talle näkku sülitada ja kiwagi loopida. Oli ju temale nii ütlemata naljakas, et wesiwari wastu kilkas ja sülgas ning kiwagi wisata katsus, kuid sülg, ega kiwid ei lennanud Atsini. Atsi sülje ja kiwide eest aga pidi wesiwari ennast niikauaks ära peitma, kuni wesi waiknes ja selgus. Ja ilus oli ka weel kaewu põhjas teist taewast näha, nii mõõtmata sügawat ja kenasti kumerat.

Kord, kui Ats jällegi rakete äärelt oma wesiwarjuga tülitseis ja lõpuks talle kiwi pähe saata tahtis, wääratas ta, mehike, ja sadas üle rakete uperkuuti kaewu.

— Sulpsti! neelas wesi Atsi alla. Ehmatatud laened hüplesiwad, kekslesiwad ja laksusiwad tükk aega wastu raketekiwa, nagu oleks tahtnud ise kaewust hirmu pärast wälja karata wõi Atsi mütsi säält wälja wisata. Nähes aga, et ise wälja ei pääse, ega mütsist lahti saa, waiknesiwad laened aegapidi. Müts jäi kummuli kesk kaewu heljuma. Ats aga langes weest läbi kaewu põhja mudasse, kuid ei jäänud sinna peatama, waid langes edasi weel sügawamale, ikka sügawamale. Esiti oli ta ümbrus märg ja tume, siis niiske ja pime, pärast palaw ja tume-sini-punakas.

Sai Ats mitu pikka pilku wajunud, hakkas ta kõrwu arusaamata kära ja ninasse nagu tõrwa- ja kõrwehaisu tungima. Palawus kaswas. Atsi märjad riided aurasiwad nii, et ta ümber pilw sigines.

— Aaa-rrr! Kõh-puhh! Töks-plöks! Ooo-uuu-rrr! Põmm-pumm!... — kuuldus Atsi ümber hirmsaid häälitusi. Kes need kigatsesiwad — Ats näha ei wõinud.

Äkitselt wõndis poiss põletawat walu rinnas ja puusades. Selsamal pilgul nägi ta ennast kole suure tulipunaseks kuumatud raudhargi otsas siplemas. Ta ümber tantsisiwad hirmsate nägudega poolinimesed, poolelajad ja laulsiwad: „Ats see sadas hangu otsa, kaewu kaudu hargi otsa. Tillil-lipa liputame, ripsa-rapsa raputame...“ Ja

nad liputasiwad ja raputasiwad waest Atsi tulise hargi otsas nii, et põletaw walu rinnast ja puusadest pähe ja südamesse tungis. Ats tahtis walu pärast kisendada ja isa-ema appi hüüda, aga kaewust oli tal suu wett täis läinud ja see ei tahtnud säält mingil wiisil wälja tulla. Ats nõrkes ära.

Kui Ats wähe aja pärast toibus ja ümber waatas, seisis üks punase näo, tuliste silmade ja siniste kätega kole mees ta kõrwal. See rebis teda kättpidi ja kähistas: „Tule, pahur poiss, waata!“

Ats tammus lödwul jalul mehe järele.

— Wahi, üleannetu! — käratas wähe aja pärast kole mees, ja Ats nägi: üks naene läks wäikese poisiga teed mööda.

— Mine kuiwe kohte mööda, ära astu mudasse, — manitses naene poissi.

Poiss läks meelega lompi, peatas säält ja waatas ülemelikult ema poole. Kuid selsamal pilgul wajus ta põlwini mudasse, teisel pilgul juba niueteni.

— Ema, ema, awita! — karjatas nüüd poiss.

Ema tahtis appi tõtata, aga teine hirmus mees hoidis teda kinni. Poisike rabeles nuttes ja wajus. Ta oli juba õladeni mudas.

— Oh, Jumal, Jumal! miks ma ei kuulunud ema keeldu! — sai waeseke weel kisendada, siis kadus ta mudasse.

— Uilpsti! löi lomp ta pää kohal oma neelu kinni.

Atsil oli wäga halemeel poisist. Ta oleks ise appi läinud, aga kole mees, kes teda talutas, ei lasknud paigast liikuda. Ats puhkes ärdasti nutma.

— Tule, ülekeelune! waata! — kargatas mees jälle ja wedas Atsi kättpidi oma järele.

Ats läks ja nägi: üks poiss läks ilusasse wiljapuuaeda.

— Ära sa õunu ja marju söö; nad on alles toored; jääd haigeks, — hüüti kuskilt poisile.

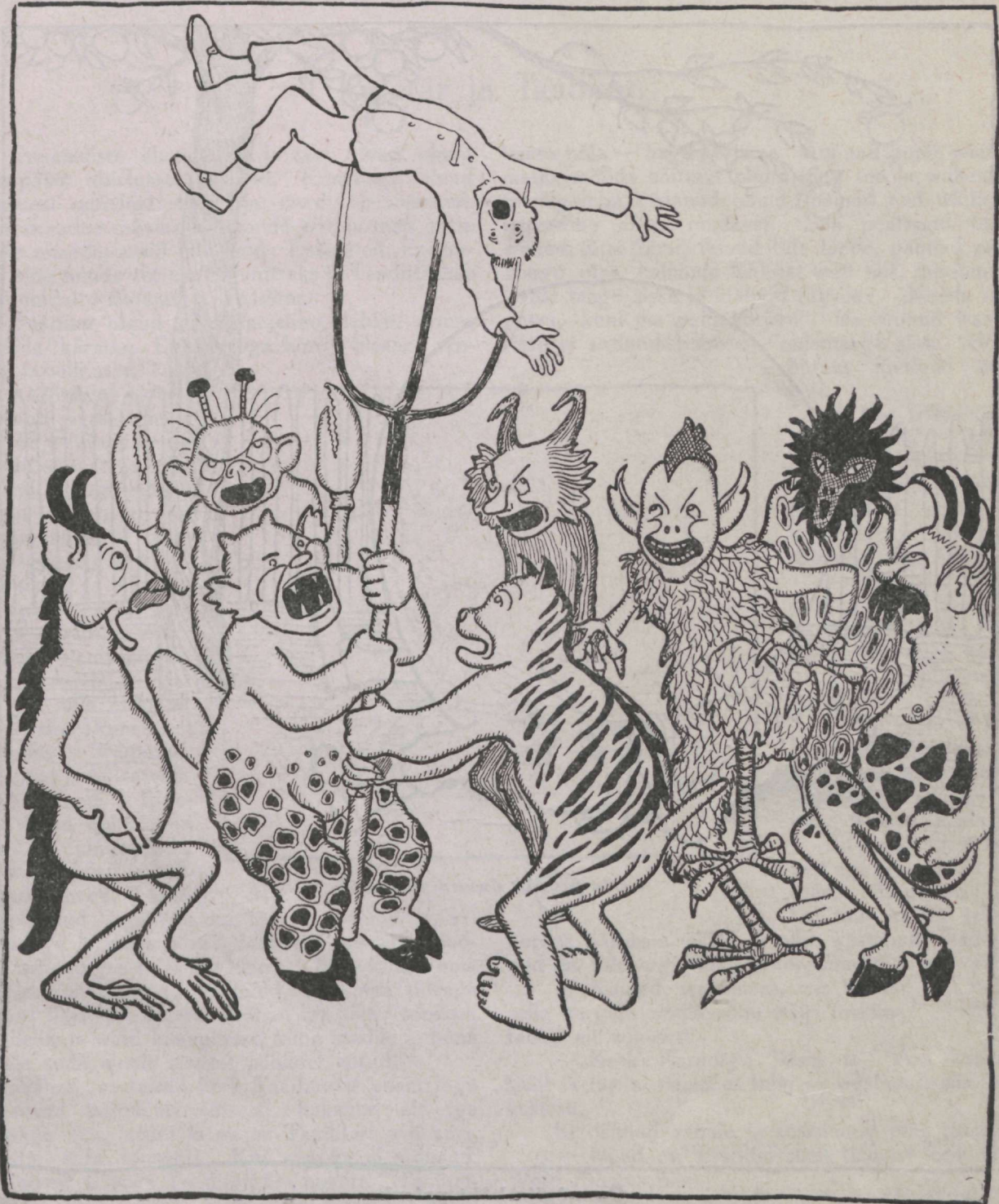
Poiss aga läks ja sõi õunu. Kui ta alles sõi, löi tal kõht pundu ja walutama. Walu pärast kukkus poiss maha ning hakkas kiljudes jalgade ja kätega siplema. Nägu läks tal esiti punaseks, siis kahwatuks, wiimaks sinakas-kollakaks. Kõht aga pundus ja pundus. Warsti nägi ta wälja, nagu hiigla-poiss. Siis käis hirmus plauhti! ja poiis riismed lamasiwad weriselt maas...

— Tule, sõnakuulmata! waata! — sundis jälle hirmus mees.

Ats ei tahtnud enam minna, ega näha. Ta puikles wastu. Hirmus mees raputas siis poissi ja wajutas oma koleda raske käe Atsi pähe. Pää kippus walu pärast lõhkema.

— Oh, Jeesuke, Jeesuke! Ei ma enam elus wanemate käsu wastu tee, — palus Ats. Sel

pilgul hakati Atsil kätest ja jalgadest kinni. Hirmsate juba siniste nägudega ja weripunaste silma- kesel kõik sisikond segi kippus minema. Ats tundisgi kohe, et tal sisikond suu kaudu välja

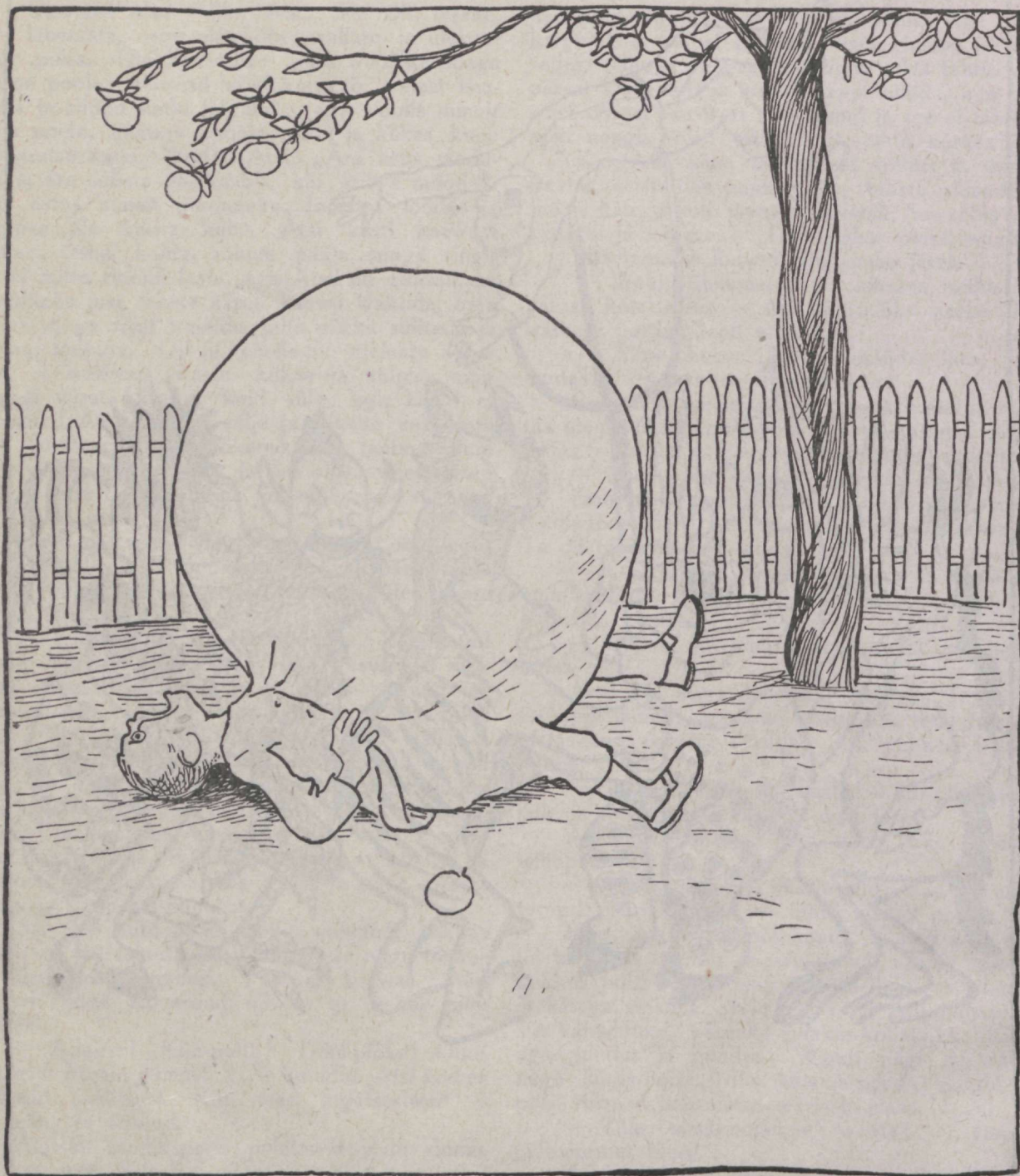

Ats altilma elukate käes.

dega mustad elukad rebisiwad waest poisikest, kukub. Jälkus tuli pääle. Kramplikult tõmbas loopisiwad teda ja wintsutasiwad nii, et waeseta kehake ennast kokku ja — Ats ärkas.

Ta lamas oma woodis. Isa, ema ja mitu teist tuttawat toimetasiwad ta ümber. Külmavärinad kiäiswad poisil ihust läbi. Ta hoigatas. Kohe

ajal appi tõtatud. Päästjatel läinud õnneks teda ruttu kaewust wälja tõmmata ning muljumiste ja õõtsutamiste abil elusse äratada.

Õunaõgija kõht paisub.

anti talle lonks midagi kosutawat juua. Sellepääle uinus Ats terwisttoowalt magama.

Atsi kaewulangemist oli nähtud ja õigel

Ats paranes warsti ja oli sellest ajast saadik palju ettewaatlikum oma tegudes.

Ansomardi.

Eidetar ja Taaditar.

Ennemuiste elanud eit ja taat. Nad olnud lesestpeäast abielusse astunud. Kummagil olnud esimesest abielust tütar ja need ühewanused. Ümberkaudne rahwas nimetanud eite ja taati mitte nende nimede, waid talu järel: Epikse-eit, Epikse-taat ning nende tütreid Eidetütteks ja Taaditütteks ehk lühidalt: Eidetar ja Taaditar.

Taaditar olnud hääsüdameline, lahke, armas ja tööle kärmas, Eidetar aga kõrk, tusane, näp-sakas ja hellitatud. Taaditar töötanud ja toimetanud wara hommikust hilja õhtuni ning saanud söimata ja lüüa päälegi, olgugi, et töö-ränkus sagedasti üle ta jõuu käinud. Eidetar maganud ikka keskhommikuni ja ehtinud siis ennast kaua, kusjuures Taaditar abiks pidanud olema ja õelt kirumist kuulma. Päewal ei olla Eidetar muud teinud kui ennast wesipeeglis wahtinud, jalutamas ja külas wõõrusel käinud. Eidetaril olnud alati uued riided ja umiskingad, säravad pärjad ja hiilgawad helmed, Taaditar pidanud aga õe

wanadega leppima ja raagnahkseid pastlaid kandma, wõi hoopis paljajalu käima. Eit andnud oma tütrele kõik paremad suutäied, taat oma tütrega saanud jätsised. Eidetar söönud iga päew sepikut, püülileiba ja wõid himupärast, kuna taadile ja tema tütrele seda ainult suurteil pühadel antud.

Nähes, et teised kõik Taaditarist enam lugu pidasiwad kui tema tütrest, hakanud eit iga päewaga ikka enam ja enam Taaditari wihkama, ta tütar teda kiusama. Kui see ka ei aidanud, wõtnud eit nõuiks Taaditari ära hukata. Ta ütelnud taadile: „Taat, wõta oma tütrerisu ja wii metsa meie tülist ära.“ Taat tahtnud wastu panna, aga eit haaranud ahju kõrwalt tulehargi ning — taat pidanud alla andma. Ta rakendanud hobuse wankri ette, kutsunud oma tütre ja käs kinud metsa

kaasa tulla — hagu korjama. Kui nad poole päewa metsa mööda sõitnud olnud ning tee ja vähemgi teejalg juba kadunud olnud, näinud nad wäikese lagendiku ääres onnikest. Siin peatanud taat, wiinud tütre onni, teinud tule leede, pannud paja koogu otsa, kallanud lähkrist wett täis, raputanud kotist tangu sisse ja ütelnud tütrele: „Keeda siin putru, kuni ma puid korjan.“ Ise istunud wankrisse ja andnud hobusele ohjaotsaga säru. Hilja õhtuks jõudnud taat koju.

— Kas wiisid oma tütre metsa? — küsinud kohe eit.

— Wiisin, — wastanud taat, sülitanud pahaselt ja roninud söömata ahju pääle.

— Kas hästi sügawasse laande wiisid? — pärinud wähe aja pärast eit weel kord.

Taat ei olla wastanud.

— Ma küsin, et kas ka kaugele metsa sisse ta wiisid, wanamees? — pärinud eit uuesti, juba wihase häälega.

Eit kahelnud, et kas taat aga tema käsu ka tõesti täitnud on. Ja kui taat ka ta teise-

kordse pärimise pääle ei olla wastanud, kahmanud eit tulehargi pihku ja torganud taati ahju pääl.

— Kuuled, wanamees, mis küsin? wõi pean selle hargiga sinust sõnu wälja torkima! — kähistanud eit wihaselt.

— Kesk Karuorgu jätsin ta. Ära karda: säält ta tagasi enam ei tule, — wastanud siis taat kurwalt.

Eit jäänud rahule ja sosistanud oma tütrele:

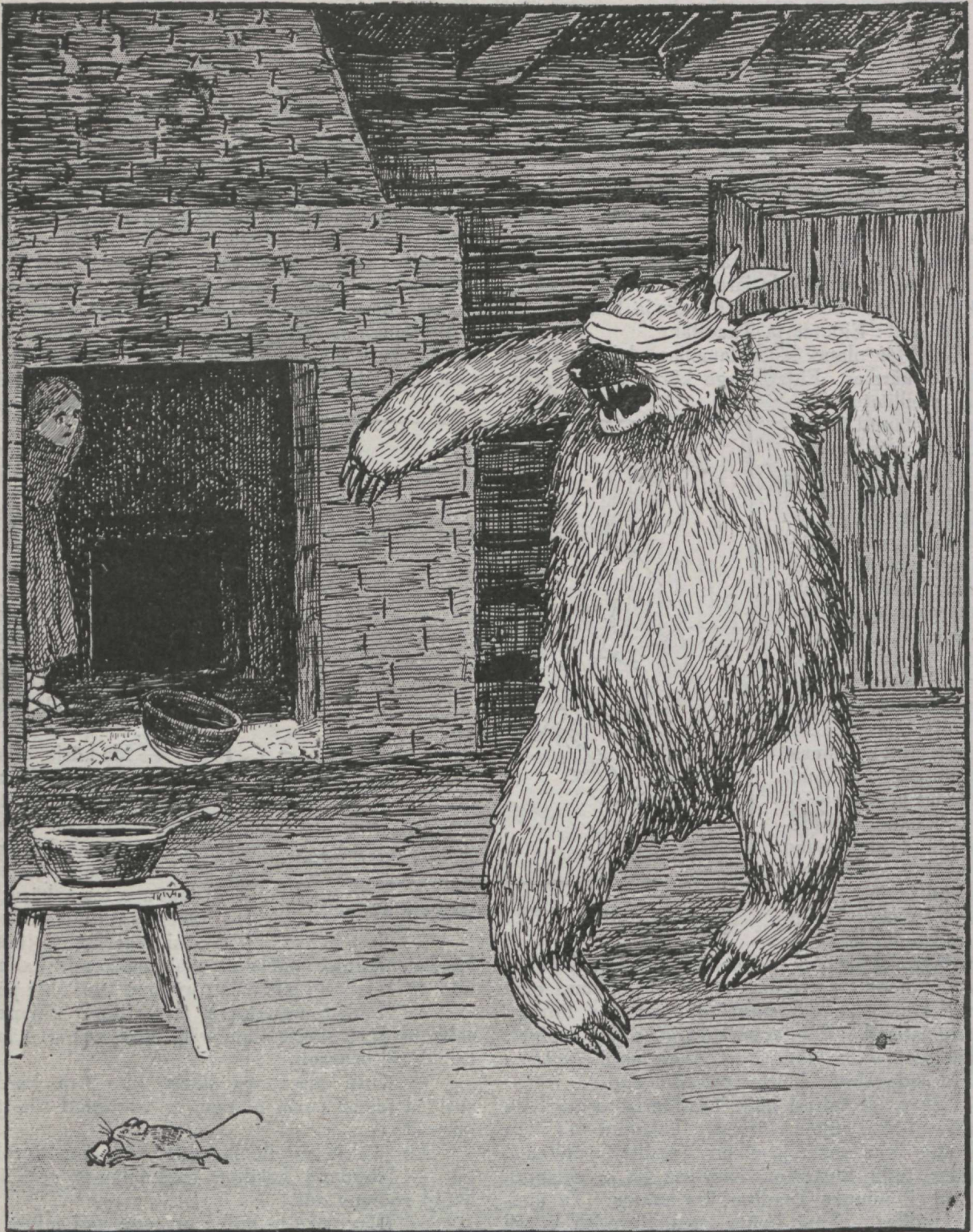
— Nüüd on Taaditar meil tülinast eest ära. Wõid rõõmus olla.

— Minul üks ta kõik: on teda wõi mitte, — wastanud tütar turtsakalt, nagu ikka, ja pööranud eidele selja.

Kõik kolm uinunud hilja öösel magama ja näinud unes, et karud metsaonni ümber piiranud

Taaditar annab hiirele süü.

Karu mängib Taaditariga pimesikku.

Karu toob Taaditaarile kulda.

ta ukse eest maha ajanud ja Taaditari ära murdnud. Taat ümisenud unes ja wehelnud wihaselt käte ja jalgadega. Tal olnud oma tütrest wäga kahju ja püüdnud teda karude eest kaitseda, aga jõudu ei jätkunud. Unenäo lõpul ohanud taat südame põhjast ja kaks suurt-jämedat pisarat weerenud tal palgeid mööda alla.

Eidel ja Eidetaril aga olnud Taaditari surmast häämeel ja mõlemad hüüdnud unes ühestsuust: „Paras, paras! kes käskis parem olla tahta! — ja naeratanud ise nii inetult.

Pärast isa äraminekut keetnud Taaditar harjunud hoolega putru: liigutanud kulbiga tangu, et nad põhja külge kinni ei kõrbeks, koorinud wahu ära j. n. e. Kui wiimaks puder walmis saanud, pannud ta tema pajast kaussi, teise kaussi walanud lähkrist piima, wõtnud märsist leiwawiilaka ja lusika, seadnud kõik korralikult istme pääle, mis laua aset täitma pidanud ning istunud ise leelõukale isa ootama. Waheajal olnud õhtu juba kätte jõudnud, eha kustunud ja widewik alanud.

Äkki kuulnud Taaditar tasast krõbinat, waadanud ja näinud wäikest hiirekest oma ees põrandal: silmad siranud loomakesel; ta wahtinud nii armsalt ja huwitusega Taaditari otsa. Taaditar kumardanud, et hiirekest rüppe wõtta, aga see hüpanud kõrwale ja piiksunud: „Taaditar, hää laps, anna mulle putru; olen näljas“.

— Söö, wäike loomake! Jätkub isale ja sinule, — wastanud Taaditar ja pannud kulbitäie putru lõukakiwi pääle ja walanud piima ka juurde.

Hiireke söönud isuga putru ja lakkunud piima ning ütelnud siis:

— Aittäh, Taaditar! Küll ma sulle seda häätegu ära tasun, — ning lipsatanud nurka.

Waewalt olnud hiir nurka kadunud, kui wäljast raskete sammude müdin onnile liginema hakanud.

— Isa tuleb! — hüüdnud Taaditar ja tõtanud lee ette peergu põlema süütama.

Ennegu tütarlaps peeru süte küljest saanud põlema puhuda, prahwatanud uks lahti ja suur kole karu taarunud tupp. Silmad põlenud met-

salisel pääs, nagu kaks suurt sädet ja ninasõõrmed ühes ninaotsaga liikunud üles-alla ja kahelepoole.

— Mmm! — ümisenud ta. — Siin on suitsu, pudru, piima ja inimese lõhna tunda.“

Kui ta siis Taaditari lee ees silmanud, nilpsanud ta keelega üle nina ja põmisenud: „Mmm! Tütarlaps! anna mulle putru ja piima. Olen näljas.“

Taaditar kokkunud esimesel silmapilgul wäga ära, kui isa asemel karu tupp näinud astuwat; saanud aga warsti hirmu üle wõimust.

— Söö, söö, karu, kui näljas oled. Eks ma keeda isale uut. Tangu ja wett on weel pool osa järel. Söö aga, söö! — näidanud ta karule kauside pääle.

Karu lasknud enese istme ette põrandale tõllakile, ahmanud esiti pudru-, siis piimakausi kappade waele, tühjendanud selle kui teise ühe sõõmuga, nilpsanud keelt ja ümisenud lahkemalt:

„Mmm, mõnus oli“. Siis lakkunud mõlemad kausid puhtaks ja ütelnud: „Aittäh, laps! Et sa mulle sõnalausumata süüa andsid, ei murra ma sind kohe ära. Säh! wõta see kellukene, pane alt kui ka päält uks kinni, et toas täiesti pime oleks, ja hakkame sõgesikku mängima. Sina kõlista kellukest ja peida ennast minu eest, mina püüar sind. Ei taba ma sind

kätte, jääd elusse, taban sinu — murrar ära. Ja et minu poolt pettust sul karta ei oleks, seo oma päärätikuga mul silmad weel kinni ka.

Taaditar täitnud kõik, nagu karu käskinud ise aga mõtelnud: „Isa, waene, eksis wist metsa ära. Minul üksi siin karu käest pääsmist ei ole: kuhu selles wäikeses onnis ennast peita wõin? Karu tabab mind silmapilk.“ Kui ta siis kellukese kätte wõtnud, et peitma ja kõlistama hakata, hüpanud hiireke nurgast talle õla pääle ja piiksunud tasa: „Anna kelluke minu kätte. Ma hakkakan siin mööda urkaid jooksma ja kõlistama, sina aga peida ennast kuhugi ära.“

Taaditar andnudgi kellukese hiirele, ise astunud kikiwarwul üle lee ja peitunud lee kaugemasse nurka, waewalt hõõguwate süte taha. Karu hü-

Eidetar on hiire wastu halastamata.

panud ja kopsatanud ühest seinast teise vastu, kus aga kellukese tilinat kuulnud, kuid kõlistajat kätte ei saanud. Wiimaks, kui tal pää juba muhkusid täis olnud ja küljekondid müksatustest wäga walutama hakanud, lõpetanud ta sögesikumängu, häiganud kápaga üle koonu nii, et rätik maha langenud ja ümisenud: Mmm-mh! Saab sellest! Oled tubli laps. Tule wälja. Sinu wõit.“

Taaditar tulnud peiduurkast wälja ja süüdanud peeru põlema.

— Et mind söötsid ja ära wõitsid, annan sulle kirstutäie rikkust, — ütelnud weel karu ja läinud wälja. Wähe aja pärast tulnud ta suure raske kirstuga tagasi, teinud Taaditari ees kumarduse ja kadunud metsapimedusesse.

Kirstu awades leidnud tütarlaps temas tõesti hulga kallid asju ja raha.

Hommikul üles ärgates olnud Epikserahwal esimene mõte: „Otsas Taaditar: karud murdsiwad ta ära.“ Taat hakanud juba enne päikesetõusu hobust rakkesse panema. Seda näinud eit lehma toimetama minnes.

— Kuhu sa sõita tahad? — küsinud ta taadilt.

— Tütre konta Karuorust ära tooma.

Eit ainult naeratanud selle pääle.

Pärast taadi ärasõitu laudast tagasi tulles kuulnud eit pääsukest pääritawat: „Taat läks laande korjama konta. Tütar tal lõhki tõmmati sää! tsirrdi! Tsirr-tsirrdi!“ Eidel sellest häameel; wisanud linnule wiljateri. — Lõunaajal kuulnud eit pääsukest jälle pääritamas: „Laanes wanker wuriseb, taat tas laulu uriseb; tütar istub taadi kõrwal, kuldne kirst neil istme all. Wurr-wurrdi!“ Eit saanud pahaseks; wisanud lindu kiwiga. — Wähe aega hiljem kuulnud eit Armit haukuwat: „Auh-auh! Laanest wanker wuriseb, taat tas laulu uriseb; tütar istub taadi kõrwal, kallis kirst neil istme all.“

Eit wisanud koerale kooki ja ütelnud:

— Armi säh ja haugu: „laanest wanker wuriseb, kondikott tas koliseb.“

Koer söönud koogi ära ja haukunud:

— Auh-auh! Wäljal wanker wuriseb, taat tas laulu uriseb; tütar istub taadi kõrwal, kallis kirst neil istme all.

Eit saanud wihaseks ja wirutanud koera kaelkooguga.

Warsti selle pääle wurisenudgi taadi wanker wärawast sisse. Taat ja ta tütar istunud kuld-kirstu pääl. Kui kirst awatud, olnud see kallid riideid ja kuld- ja hõberaha ja riistu kuhjaga täis.

Nüüd eit mesimeelil, libekeelil Taaditarilt

pärima, kuidas ta selle äraarwamata waranduse saanud. Otsekohene Taaditar jutustanud kõik salgamata ära. Eit taadilt kohe nõudma, et see ka tema tütre Karuorgu wiiks.

Taat, nagu ikka, täitnud eide tahtmise, wiinud Eidetari metsaonnikesesse ja jätnud sinna putru keetma.

Hellitatud Eidetar ei olnud harjunud kaua söömata olema. Waewalt saanud puder walmis, kui ta kohe sööma hakanud. Tulnud hiireke ja palunud omale ka osakest, saanud aga lusikaga vastu pääd.

— Jõuad pärast mindgi saada, — ütelnud upsakalt Eidetar

hiirele, kes piiksudes nurka jooksnud.

Ka karu tulnud warsti ja küsinud süüa. Eidetar olnud siis juba oma nälja kustutanud. Ta ütelnud karule: „Wõta ise pajast ja söö, ega ma siia sulle tüdrukus ei ole tulnud.“ Karu wõtnudgi ise, aga wäänanud ise sellejuures suud, sest puder olnud kõrbenud. Laisk Eidetar ei olla osanud putru keeta, ega wiitsinud teda sagedamalt segada.

Pärast söömist andnud karu ka Eidetarile kellukese je käskinud ennast peites kõlistada.

— Ei. Ma panen enne weel ukse kinni ja seon sulle rätiku pää ümber, — ütelnud Eidetar.

Karu olnud nõuus. Saanud Eidetar ukse kinni pannud ja rätiku karule tugewasti silmade pääle sidunud, wõtnud ta kellukese ja pugunud lee nurka — hiirt ootama. Ootab pilgu, ootab teise, ootab kolmanda — hiir ei tule ega tule

Eidetar söödakse ära.

kellukest küsima. Karu hakanud juba mõisema. Käršitu Eidetar ei olla suutnud edasi oodata ja hüüdnud vihaga: „Hiir tule, võta kelluke!“ Seda kuuldes karanud karu ühe hüppega Eidetari kallale ja murdnud ta ära.

Sel ööl ei olla eit sõbagi silma pääle saanud. Juba enne koitu äratanud ta taadi üles ja käskinud tütre järele sõita.

— Waata hoolega järel, et kasti katki ei tee ja asju tee pääl ära ei kaota, — õpetanud ta taati. Taat läinud.

Kannatamata oodanud eit oma tütre tulekut. Aeg näinud ta meelest, nagu rikkis piim lõpmata wenima. Ära arvata katsudes, mis karu ta kallile tütrele kaasa annab, kuulatanud eit hoolega, kas linnud selle kohta midagi ei lausu, ja küsinud mitmele korrale Armilt, kas ta wankri wurinat ei kuule? Linnud ja Armi aga waikinud, nagu ei oleksgi Eidetar teist päewa metsas ja taat sinna ta järele sõitnud.

Kui eit, ei tea juba mitmendat korda, õuewärawas waatamas ja kuulamas olnud, kädistanud harakas aiateibas:

— Äg—äg—äg—äg! Wanker laanes wuriseb, kondikoorm tas koliseb.

— Ah sina häbemata walelik! Ma sulle näitan kondikoormat! — kisendanud eit haraku pääle ja wisanud teda kiwiga.

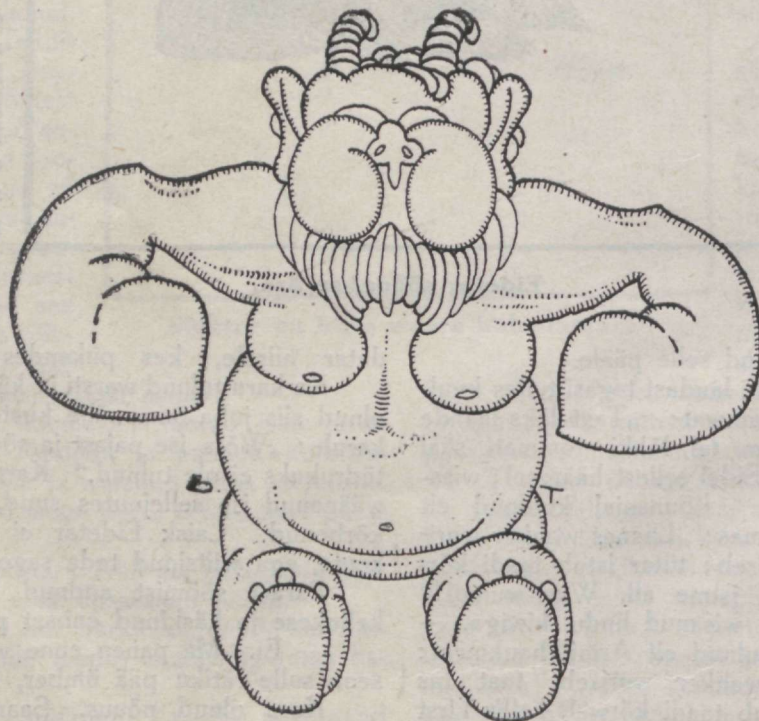
Wähe aja pärast haugatanud Armi pinnult: „Auh—auh! Laanest wanker wuriseb, kondikoorm tas koliseb.“

Eit walmistanud parajasti tütre jaoks munarooma. Armi haugatusest ehmatanud ta nii, et munarooma pannilt leede pillanud. Wärisewate kätega korjanud eit munarooma tuhost kokku ja wisanud Armile ette: „Säh, ütle, et wanker wuriseb ja kullakoorm kõliseb.“

Armi söönud munarooma ära, nuusutanud metsa poole ja haukunud: „Wäljal wanker wuriseb, kondikoorm tas koliseb.“

Wihaselts tõuganud eit Armit jalaga ja ütelnud: „Waletad, tänamata loom!“ ning jooksnud õuewärawasse waatama. Warsti tulnudgi taat; wankris kolisenud tal kotikene Eidetari kontidega.

Ansomardi.

Käbikuningas ja Aawikusaksad.

Ühel ilusal suwe warahommikul ärkas käbikuningas Oraw iseäralises hääs tujus üles ja puges kohe pesast wälja. Ta pesa, nagu keskaja rüütli loss, oli nõnda targasti kõige kõrgema ja paksema kuuse otsa ehitatud, et teda kuskiltpoolt, alt ega kõrvalt näha ei wõidud. Ümargune, nagu kera (seinad, põrand, katus — kõik ümargused, ka kaks sissekäiku ümargused), peitus pesa kuuse paksude oksade warjus. Pesaeelselt oksalt wõis peaaegu üle terwe metsa näha; ka Kükita külagi paistis siia ära; vähemalt Wäljaotsa ja Tapila talu katused. Sellelt oksalt laskis Oraw oma terased silmad korra ümberringi käia: päikese kullast säraw pale tõsis parajasti silmapiirile ja ajas ümberkaudse taewawõlwi kollakas-roosalt hiilgama; linnud lendasiwad, et endi tiiwu unest lahti ringutada, kohendasiwad sulgi ja siristasiwad häälelele; õhk ja taewas hiilgasiwad nii heledalt ja puhtalt, nagu . . . nagu meie wäikese Wirwe silmakesed. Muud kui ela ja ilutse!

Ja Oraw tahtisgi elada ja ilutseda. Ruttu pesi ta omal silmad Uduemanda muretsetud kaste-tilkadega puhtaks, suges magamise ajal sagrusse läinud kasuka ja sabakarwad küünte abil siledaks ning istus siis oodet wõtma.

Kui ta ühe käbi ja kaks pähklit oli ära purenud, tuli mehel mõnus mõte pähe:

— Lähen aina Aawikusaksu vaatama. Ei ole neid juba Küünlapäewast saadik näinud.

Orawad ei ole inimesed, kes tänaseid tegemisi ikka homse warna armastawad wisata. Orawal on wiisiks: täna mõeldud, täna ka tehtud.

Aawikutele minnes tuli Orawal enam osa teed puult puule hüpata, siis kaldaga tükis wette langenud leppa mööda üle oja ronida ja wiimaks poolpõigiti üle jäätmaa-lagendiku jooksta. Jäätmaa ja wäljade wahel, paksus pöösastikus, asus Aawikurahwas juba mitu põlwe. Pöösastikus kaswas siin-säääl mõni üksik suur puu, enamasti männid. Neist ühe otsa ronis Oraw, et waadata, kas pere-rahwas kodu. Puu alumise oksa päält, nagu mullu, ei wõinud nüüd Aawikute õue midagi näha, sest pöösad oliwad waheajal hulga pikemaks ja tihedamaks kaswanud; päälegi paksus lehtes.

— Naks-naks! — tegi Oraw keelega ja ronis peaaegu männi latwa. Siit oli talle kõik hästi näha: Aawikuisand ja emand istusiwad lähestikku

pöösa all, sülda 5 suurest männist eemal. Isand näis praegu wast metsawahi kapsaaiast tulnud olewat. Ta kõht oli wäga punnis ning mehikesel maksis palju waewa tagumist jalga kaela taha ajada, et püksitagust, mis wist üle kraawi hüppamisel mudaseks saanud, puhtaks pühkida. Wiimaks läks see tal ometi korda ja puhastamine algas keele ja esimeste käppade abil. Aawikuemand istus isanda kõrwal ja „tegi toiletet“. Hommikuse „patserimise“ ajal oli pöösastelt hulk kastetilkasid talle kaela langenud; neid kaapis emand kord ühe, kord teise käpaga üle kõrwade maha. Mõlemad Aawikud näisiwad kõige ihu ja hingega endi toimetuse kallal olema.

— Naks-naks! Teen neile õige wäikest ehmatust, — naeratas kelmakalt Oraw, ronis kõige pikema oksa latwa, keris käpad hästi keha alla, ajas saba laiaks ja sorusse ning tegi siis päris mehise hüppe.

Potsti! sadas ta Aawikusakste ette maha.

Oh, sina, käbikene, mis nüüd tuli! Emand ehmatas keeletuks ja langes uperkuuti üle isanda pöösasse. Isand, kahekordselt — Orawa ja emanda läbi — ehmatatud, ei saanud kohe jalga kaela tagant ära. Jalg kukla taga, pöörles mehike, nagu ketas, mõne pilgu ühe koha pääl ja karjus päris peletise häälega: „Krööt, Krööt! Krööt, Krööt!“ (Nii oli ta naese nimi). Siis weeres ta hundirattana mõne sammu edasi ning alles nüüd sai ta jalad alla. Waljusti wahetpidamata ohtes: „Jumalukene, anna jalgu! Anna jalgu!“ wajutas ta kõrwad kuklasse ja tegi ülejõuu pikki hüppeid wäljaia poole, jättis roika külge tüki oma kasukat ja kadus siis rukkisse.

— Naks-naks! Waata nüüd hullusid! — imestas Oraw poolkohkunult. Ta teadis, et inimesed Aawikusaksu „argpüksteks“ sõimawad, aga ei uskunud seni, et see nii wäga tõsi on.

— Naks-naks! Aawikuemand! — hüüdis Oraw pöösasse. — See olen mina. Tulge wälja!

Pöösast ei kuulnud kippu ega kappu wastuseks. Tühi teab, kuhu emanda ta wäledad jalad juba wiinud oliwad. Oraw waatas ja kuulatas weel wähe aega. Ainult liblikad, mesilased ja kärbsed lendasiwad ümber. Ainult nende tasast suminat oli kuulda.

— Naks-naks! Alatud argpüksid! — kirus Oraw ja läks metsa tagasi. Täna sed lõbupakkuwad lootused oliwad teda petnud.

Ansomardi.

Hind 20 kop.